در «نوجوانه» بخوانید:
سهم نوجوانان از آنتن

گفت‌وگو با علی جمعه، سفیر لیبی در تهران
لیبی تسلیم توطئه شیاطین نخواهد شد

۸

جام جم

www.jamejamdaily.ir

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

پنجشنبه ۴ دی ۱۳۹۹ | ۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌ویکم - شماره ۵۸۳۷ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Thursday - December 24, 2020

جام جم در گزارشی به بررسی اظهارات رئیس سازمان برنامه و بودجه درباره افزایش قدرت خرید مردم و کمبود کالا پرداخته است

تصور عجیب دولت از جیب مردم

محمدباقر نوبخت: افزایش قیمت‌ها به خاطر این است که پول در دست مردم بسیار زیاد است و مردم برای خرید به بازارها هجوم آورده‌اند

۳

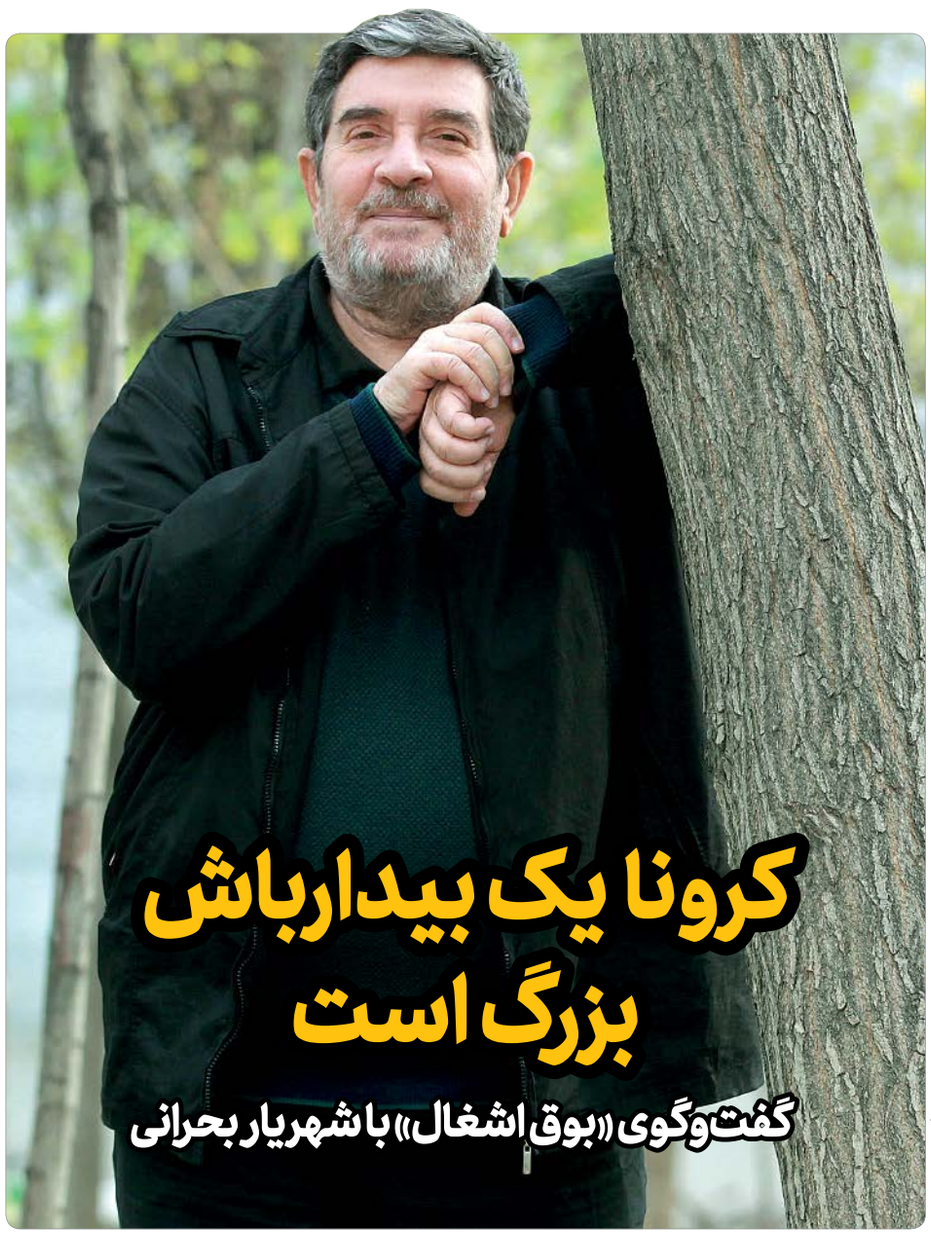

کرونا یک بیدارباش بزرگ است

گفت‌وگوی «بوق اشغال» با شهریار بحرانی

۲۰ | جام جم | عکس: چاوش همایونی

ویژه‌ها

مردان سیاست در ایران چقدر اهل استفاده از محصولات فرهنگی و هنری هستند

جای خالی فرهنگ در سبد سیاست

در این گزارش ضمن اشاره به پاسخ‌های برخی سیاسیون درباره آخرین فیلم‌ها و سریال‌هایی که دیده‌اند یا کتاب‌هایی که خوانده‌اند، دلایلی ذکر کرده‌ایم که مهم‌ترین و اصلی‌ترین بهانه برای بی‌توجهی به محصولات فرهنگی یعنی مشغله داشتن را زیر سوال می‌برد و البته یکی دو پیشنهاد خوب هم داریم برای اهالی دنیای سیاست که می‌تواند مفید باشد و چه بسا زمینه رستگاری و فرهیختگی بیشتر را برایشان فراهم کند...

۱۰

یادداشتی از حامد عسکری، شاعری از اهالی شهرستان بم در سالروز زلزله بم

آسمان هست غزل هست کبوتر داریم...

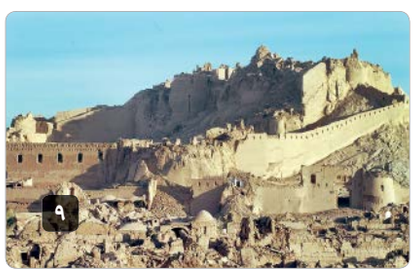

۹

امشب برنامه تازه‌ای از عصر جدیدی‌ها روی آنتن شبکه ۳ می‌رود

بازگشت عصر جدید با هشتگ

چند روز پیش ایمان قیاسی، مجری «هشتگ عصر جدید» در قالب یک ویدئوسلفی با حضور آریا عظیمی‌نژاد، یکی از داوران این مسابقه و همچنین دیگر عوامل آن از بازگشت این برنامه به آنتن شبکه سه سیما خبر داد و امشب این برنامه پخش خواهد شد. هشتگ عصر جدید که قرار است تا پیگیری ادامه برنامه، در هشت قسمت روی آنتن برود، چند بخش ازجمله گفت‌وگو با داوران و شرکت‌کنندگان دارد...

۶

تخصیص ردیف بودجه برای اجرای سند ۲۰۳۰ در بودجه ۱۴۰۰ چه معنایی دارد؟

نفوذ در بودجه

۱۸

همه چیز درباره «تارا» خودروی جدید ایران خودرو که ویدئوی روشن نشدنش همه جا منتشر شده است

یک فیس لیفت جدید!

۱۵

یادداشت

تیر خلاص به لایحه بودجه

علیرضا سلیمی
عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی

جمله‌ای منسوب به آقای رئیس جمهور است که عنوان می‌کند از هر چه بگذرم از ۲۰۳۰ نمی‌گذرم! به نظر می‌رسد اصرار برخی افراد به اجرای بی‌چون و چرای این سند معطوف به وعده‌ای است که به غربی‌ها داده شده استطمان‌طور که درباره تصویب اف‌ای‌تی‌اف هم قول داده شده بود، مگر پیش از این وزیر وقت اقتصاد بدون نظر مجلس درباره تصویب اف‌ای‌تی‌اف به غرب قول نداده بود؟ جالب این که قول داده بود و اجرا هم کرد و اتفاقا تحریم‌های غرب از زمانی شدت یافت که اقدامات اف‌ای‌تی‌اف اجرا شد، چراکه به این واسطه تمام راه‌های دور زدن تحریم‌ها بسته شد.

سند ۲۰۳۰ هم ماجرای وعده به غرب است. پیگیری برای منافع احتمالی از اجرای این سند به جایی نمی‌رسد. چرا این افراد غرب‌زده‌اند، قبله این دوستان غرب است. آنها به دنبال این هستند که ایران را از کشوری مستقل و انقلابی تبدیل به کشوری به تعبیر خودشان «نرمال» کنند.

اگر فرهنگ کشوری تغییر کند به مفهوم حل شدن آن کشور در فرهنگ سلطه است. دیگر استقلالی نخواهیم داشت و تبدیل به کشوری دست دوم می‌شویم که تابع و بله قربان‌گوی غرب است.

وقتی رهبر معظم انقلاب چند سال پیش از تهاجم فرهنگی با عنوان «شبیخون» یاد کرد، حالا می‌توان مصادیق آن شبیخون را به آشکاری مشاهده کرد. شبیخون، وقتی اتفاق می‌افتد که از داخل کشور افرادی در خدمت اوامر دشمن باشند. آنها در قلعه فکری را برای دشمن باز کردند. نفوذ فرهنگی با اعلامیه و انتشار معلوم نمی‌شود، مصداق روشن آن حذف درس شهید فهمیده از کتب درسی است.

در این میان دولت هم ساده‌اندیش است. سوال این است چطور می‌شود وزیر یک دولت عنوان کند متوجه اختصاص ردیف بودجه به این سند نشده است؟ این را که از سوی آقای واعظی وعده برخورد با فرد متخلف مطرح شده، کنار بگذاریم، از ایشان باید بپرسیم آیا شما فهرست این افراد را در اختیار مقامات قضایی قرار داده‌اید؟

از همه این موارد مهم‌تر، این مساله است که وقتی برای سند ۲۰۳۰ در لایحه ردیف بودجه اختصاص داده شده از کجا معلوم که ردیف‌های دیگر بودجه هم بدون اطلاع دولت در نظر گرفته نشده نباشد؟

با این کار، کل لایحه بودجه زیر سوال رفته است. وقتی یک کارمند در سازمان برنامه و بودجه می‌تواند به نوعی سر دولت کلاه بگذارد از کجا معلوم دولت در موارد دیگر سرش کلاه نرفته باشد؟ چطور حالا تضمین می‌دهد در مواردی همچون اف‌ای‌تی‌اف، پالرمو یا قراردادهای نفتی کلاه سرشان نرفته است؟

ماجرا اتفاقا روشن است یا دولت ساده است و هر کسی می‌تواند در موارد اینچنینی سرش کلاه بگذارد یا تبانی بوده و آگاهانه جریان نفوذ توانسته برای آن ردیف بودجه هم تعیین کند. تعیین ردیف بودجه به شکل کنونی به نوعی اختلاس است، چون پای بودجه و پول در میان است. وقتی معتقد به اشتباه هستند یعنی معتقدند اختلاسی قرار بوده است شکل بگیرد که با هوشیاری این اتفاق نیفتاده است، حالا باید اسامی متخلفان در اختیار مراجع قضایی قرار بگیرد.

نکته

درس مدیریت بحران از زلزله بم

مهدی زارع
کارشناس مدیریت بحران

در زلزله پنجم دیماه ۱۳۸۲ بم با بزرگای ۶٫۵، تمام سامانه‌های امدادی در زمان وقوع زلزله در شهر بم از کار افتادند. ۲۰ درصد ارائه کنندگان خدمات بهداشتی داخلی به دلیل زلزله جان خود را از دست دادند و تمام مراکز مراقبت و سه بیمارستان اصلی شهر کاملا تخریب شد. ۸۰ درصد بنای بیمارستان‌ها، ۸۵ درصد مراکز بهداشتی درمانی شهری و ۱۰۰ درصد مراکز بهداشتی درمانی روستایی از جمله این واحدهای آسیب دیده یا کاملا تخریب شده بودند.

حدود ۱۲ هزار مصدوم در ۴۸ ساعت اول در بیمارستان‌های حومه بستری شدند و مقامات بهداشتی موفق شدند ۹۳ درصد اجساد را در مدت ۴۸ ساعت پس از حادثه دفن کنند. در جریان این حادثه، اکثر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در کنترل بیماری، بهداشت محیط، بهداشت روان و برنامه بازسازی مراکز مراقبت‌های بهداشتی بم مشارکت کردند.

با این که برنامه‌های بهداشت روان، بعد از زلزله بم برای بخشی از بازماندگان اجرا شد، اما بسیاری از آسیب‌های روانی زلزله بم به صورت دیرپا و تا یک دهه بعد از زلزله بم، همچنان در بخشی از بازماندگان قابل ردیابی بود. برنامه‌های بهداشت محیط هم که شامل تهیه و توزیع بطری‌های آب آشامیدنی، دفع زباله و ترمیم سیستم فاضلاب و همچنین ضدعفونی بود، از همان روزهای اولیه آغاز شد؛ البته این اتفاق درحالی بود که ۶۵ درصد سیستم‌های آبرسانی شهر تخریب شده و نیازمند بازسازی بود.

اما موضوع مهم این است که در زلزله بم مشخص شد نیروهای امدادی، بهداشتی و پزشکی برای کار در شرایط فاجعه‌آمیز به خوبی آموزش ندیده‌اند؛ آنقدر که هیچ تلاش سازمان یافته‌ای برای آواربرداری به صورت منظم در ساعت‌های اول بعد از حادثه قابل انجام نبود و از همین رو، تیم‌های حرفه‌ای جست‌وجو و نجات در طول ۲۴ ساعت اول زلزله، نتوانستند در محل حاضر شوند.

در واقع، در ساعت‌های اول بعد از حادثه، بیشتر شهروندان محلی بودند که وظیفه پاکسازی آوار و انجام کارهای جست‌وجو، نجات و امداد را با ابزارهای ابتدایی و به ابتکار خودشان انجام می‌دادند.

تخریب بیمارستان‌ها، مراکز مراقبت‌های پزشکی، داروخانه‌ها، اداره پلیس، مدارس، بانک‌ها، ایستگاه‌های آتش‌نشانی و ساختمان‌های ارتباطی و شهری، مانع عملیات پاسخ پس از فاجعه زلزله بم شد. در چنین شرایطی، به دلیل اشکال در برنامه‌ریزی و مدیریت فاجعه، روزهای حیاتی پس از واقعه، به دلیل تاخیرهای بروکراتیک، با اشکال جدی در هماهنگی بین افراد در صحنه و مقامات دولتی همراه بود و همین تعلل‌ها، منجر شد تا بعضی از زیر آوارماندگان با خفگی و هیپوترمی جدی روبه‌رو شدند که همین به افزایش چشمگیر تعداد کشته‌ها انجامید.

اما در ایران و در سال‌های اخیر، مراکز بزرگ شهری در نزدیکی زمین‌لرزه‌های اصلی (با بزرگای بیش از ۷) نبوده‌اند و این موضوع موجب شده که مرگ و میر گسترده‌ای رخ ندهد. تنها استثنا این روال، زلزله پنج دی‌ماه ۱۳۸۲ بوده که شهری ۱۰۰ هزار نفری در مجاورت کانون زمین‌لرزه‌ای با چنین بزرگی قرار داشت و این موضوع موجب شد ۲۶ هزار و ۲۷۱ نفر (طبق آمار ثبت احوال) کشته شوند. چنین مرگ و میری عملا بیشترین قربانیان ایران در یک سانحه طبیعی در یک قرن اخیر بوده است. به نظر می‌رسد رشد جمعیت، توسعه ناپایدار شهرنشینی، گسترش زیرساخت‌های فیزیکی ولی بدون الزام به رعایت ملاحظات ایمنی در برابر زلزله و سوانح طبیعی، موجب شده ریسک سوانح در ایران به تدریج افزایش یابد. سالگرد زلزله بم بهانه‌ای است که فراموش نکنیم وقوع زلزله در آینده و در مناطق پرجمعیت، اجتناب ناپذیر است و البته راه‌چاره، مدیریت کاهش ریسک زلزله است تا خسارت جانی و مالی به حداقل برسد.

درنگ

مشق ایمنی از مدارس آغاز می‌شود

مهراله رخشانی‌مهر
معاون وزیر آموزش و پرورش

۵ دی مصادف با واقعه زلزله بم در تقویم رسمی کشور، روز ملی ایمنی در برابر زلزله نامگذاری شده است. ایران به علت قرارگرفتن روی کمربند «کوه زایی آلپ - هیمالیا»، یکی از مناطق زلزله خیز جهان است و به همین علت هر از چند سالی زمین لرزه به کشورمان خسارات وارد می‌کند.

در دهه‌های اخیر زلزله‌های مختلف و در مواردی ویران کننده، مناطق مختلف ایران را با خسارات مرگبار مواجه کرده است که می‌توان به زلزله سال ۱۳۹۶ کرمانشاه اشاره کرد. عمده پیشرفت‌هایی که در موضوع زمین لرزه در پنج دهه اخیر حاصل شده، مربوط به آمادگی برای زلزله و همچنین در حیطه «مهندسی عمران» بوده است. در این حیطه در چند دهه اخیر استانداردهایی برای ساختمان‌سازی در نظر گرفته شده تا مقاومت آنها در برابر نیروی امواج زمین‌لرزه افزایش یابد.

درباره وضعیت مقاومت فضاهای آموزشی در برابر زلزله در سند زیر نظام تأمین فضا، تجهیزات و فناوری که ذیل سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است به موضوع ایمنی، دوام و معماری مدارس توجه شده است. ایمنی و دوام مدارس در بخش سازه‌ای و نشاط و هویت بخشی به این فضاها همچنین منطبق بودن بر معماری ایرانی - اسلامی به حوزه ساخت‌وساز برمی‌گردد.

از زمان ابلاغ این سند، به سمت تحقق اهداف سند زیر نظام تأمین، فضا تجهیزات و فناوری رفته و در حوزه نوسازی مدارس توجه جدی به طراحی معماری انجام شد و اتفاقات خوبی در موضوع سازه‌ای مدارس افتاده است.

ساختمان‌های ایجادشده مدارس، مقاوم در برابر حوادث طبیعی طراحی شده‌اند و تجربیات از زلزله‌های اخیر نشان می‌دهد، امروز مدارس نوساز در برابر زلزله مقاوم هستند و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد استفاده در مدارس، نمونه‌اش در سایر دستگاه‌های اجرایی وجود ندارد.

تمام آیین‌نامه‌های مربوط به زلزله و آیین‌نامه ۲۸۰۰ در ساخت مدارس جدید لحاظ می‌شود و در همه مدارس دستورالعمل‌های طراحی رعایت شده و نمونه بارز آن هم اتفاقاتی است که در سال‌های اخیر رخ داده است. مدارسی که در زلزله کرمانشاه تخریب شد در فهرست تخریب و بازسازی قرار داشتند که نشان از عمر بالای آنها بود. همچنین در زلزله هریس، ورزقان و اهر و سیل استان‌های گلستان، لرستان و خوزستان نیز مدارسی که به شکل مناسب و در سال‌های اخیر ساخته شده بود، هیچ آسیبی ندیدند.

اکنون حدود ۳۰ درصد مدارس کشور نیازمند تخریب و بازسازی یا مقاوم‌سازی هستند که نشان از توجه بیش از پیش به اعتبارات نوسازی مدارس است. البته در سال‌های اخیر همواره بودجه نوسازی مدارس روند صعودی داشته اما برای حذف تمام مدارس فرسوده از کشور نیازمند یک عزم ملی و جدی در بخش اعتبارات هستیم تا بتوانیم برای همیشه این مدارس را از چرخه فعالیت خارج کنیم، نباید فراموش کنیم با توجه به حساسیت مدارس و لزوم مقاوم‌سازی آنها بهتر است تخریب، بازسازی و مقاوم‌سازی مدارس اولویت همه باشد.

دور دنیا

نیویورک تایمز: مصونیت قضایی بن‌سلمان پرونده‌های جنایی او را لغو می‌کند

روزنامه نیویورک تایمز در گزارشی نوشت که مصونیت محمد بن‌سلمان ولیعهد سعودی از دادگاه آمریکا در خصوص ماجرای ترور سعدالجبری مشاور امنیتی و رئیس پیشین دستگاه اطلاعاتی به معنای مصونیت وی از پرونده قتل جمال خاشقجی روزنامه نگار منتقد سعودی نیز است.

به گزارش تسنیم و بر اساس گزارش روزنامه واشنگتن پست دونالد ترامپ رئیس جمهور کنونی آمریکا درخواست عربستان برای مصونیت محمد بن سلمان از محاکمه توسط دستگاه قضایی آمریکا در ماجرای ترور سعدالجبری مقیم در کانادا را بررسی می‌کند و تایید وزارت خارجه آمریکا در مورد این تصمیم به معنای نادیده گرفتن پرونده دیگر محمد بن سلمان از جمله پرونده قتل جمال خاشقجی در کنسولگری عربستان در ترکیه است. سعدالجبری مشاور محمد بن نایف ولیعهد پیشین عربستان، علیه محمد بن سلمان به اتهام تلاش برای قتل وی شکایت کرد و مدعی شد که بن سلمان در اکتبر ۲۰۱۸ یعنی چند روز پس از قتل جمال خاشقجی در ترکیه گروهی را برای ترور وی به کانادا فرستاده است. خالد الجبری فرزند سعد الجبری در کانادا از سیاست زدگی وزارت خارجه آمریکا برای مصونیت محمد بن سلمان ابراز نگرانی کرد و افزود: اگر شاهزاده سعودی از این پرونده مصون شود به سرکوب مخالفان خود ادامه خواهد داد و این موضوع بسیار خطرناکی است.

نیمی از آمریکایی‌ها خواستار حذف الکترال کالج از نظام انتخاباتی هستند

نتایج یک نظرسنجی که روز چهارشنبه منتشر شده نشان می‌دهد نزدیک به نیمی از آمریکایی‌ها به دنبال برچیدن نظام انتخاباتی‌ای هستند که طی آن رئیس جمهور ایالات متحده به صورت غیرمستقیم و از طریق آرای الکترال کالج انتخاب می‌شود.

به گزارش تسنیم، نتیجه این نظرسنجی مشترک که توسط Economist/YouGov منتشر شده نشان می‌دهد ۴۶ درصد آمریکایی‌ها خواستار اصلاح قانون اساسی و تغییر سیستم انتخابات ریاست جمهوری به رأی‌گیری مستقیم هستند.

۲۰ درصد از شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی هم گفته‌اند درباره این که نظام انتخاباتی فعلی باید باقی بماند یا حذف شود اطمینان ندارند.

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
خرید دستگاه‌های پایش آلاینده هوا
شرح در صفحه ۸
م الف/ ۳۰۳۵